

Aandeel duurzaam hout verdubbeld

Doelstelling ruimschoots gehaald

In 2011 bedroeg het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd gezaagd hout en plaatmateriaal op de Nederlandse markt 65,7 procent. Daarmee is de overheidsdoelstelling van 50 procent ruimschoots gehaald, dankzij gecombineerde inspanningen van de overheid en een groot aantal partijen in de houtketen. Van al het papier en karton dat in 2011 in Nederland verhandeld werd, was 32,8 procent aantoonbaar duurzaam geproduceerd.

Tekst: Jan Oldenburger en Annemieke Winterink, Probos

Dit zijn de resultaten van de door Probos in 2012 uitgevoerde en in maart 2013 gepubliceerde marktmeting, in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Ook in 2005 en 2008 voerde Probos marktmetingen naar het aandeel duurzaam hout uit. In haar Beleidsprogramma Biodiversiteit heeft de Rijksoverheid de doelstelling vastgelegd dat in 2011 minimaal de helft van het hout op de Nederlandse markt duurzaam geproduceerd moet zijn. Een ambitieuze doelstelling ten opzichte van 2008 (33,5 procent). De overheid doet dit in het kader van het stimuleringsbeleid voor duurzaam bosbeheer wereldwijd en het van de markt weren van illegaal hout.

Bijna verdubbeld

De 3,9 miljoen kubieke meter rondhoutequivalenten (m³rhe) duurzaam gezaagd hout en plaatmateriaal dat in 2011 op de Nederlandse markt werd gebracht, bleek echter goed voor een marktaandeel van maar liefst 65,7 procent (zie tabel 1). Bijna een verdubbeling dus. Daarbij moet aangetekend worden dat het totale Nederlandse houtverbruik tussen 2008 en 2011 in absolute zin met bijna 12 procent gedaald is. Het totale volume duurzaam geproduceerd gezaagd hout en plaatmateriaal is in deze periode in absolute zin met 73 procent toegenomen.

		FSC	PEFC	Totaal	In %
Totaal	Totale markt 2011*			5.876.752	
	Met certificaat 2011	1.394.993	2.468.336	3.863.329	65,7%
	Totale markt 2008*			6.655.549	
	Met certificaat 2008	784.981	1.437.965	2.231.153	33,5%

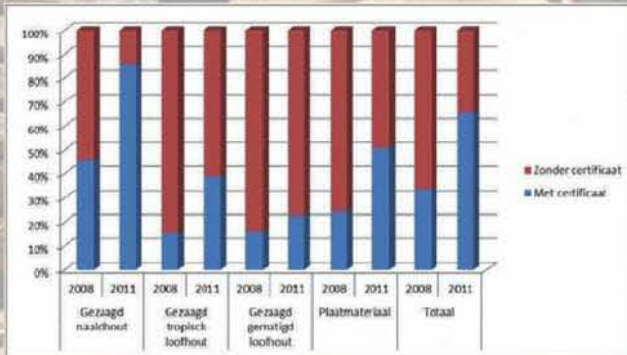
* De cijfers voor de 'totale markt' zijn gebaseerd op de jaarlijkse Probos/CBS productie- en handelsstatistieken voor hout- en papierproducten.

Tabel 1: Het totale volume gecertificeerd gezaagd hout en plaatmateriaal dat in 2008 en 2011 op de Nederlandse markt is gekomen in kubieke meter rondhoutequivalenten (m³rhe).

Productgroepen

Wat opvalt is dat het 'marktaandeel duurzaam' (met certificaat) binnen de productgroepen naaldhout, tropisch loofhout, gematigd loofhout en plaatmateriaal onderling een grote variatie laten zien (figuur 1). Ook de groei tussen 2008 en 2011 van het marktaandeel per productgroep verschilt sterk. Van het gezaagde naaldhout is het marktaandeel 'aantoonbaar duurzaam geproduceerd' inmiddels toegenomen tot 85,9 procent. 'Gezaagd gematigd loofhout' blijft hier met slechts 22,8 procent ver bij achter. Het marktaandeel duurzaam groeide het sterkst voor de productgroep 'gezaagd tropisch loofhout'; van 15,5 procent in 2008 naar 39 procent in 2011. Ook het vo-

Volume 'duurzaam plaatmateriaal' verdubbelde tot een aandeel van 51 procent.

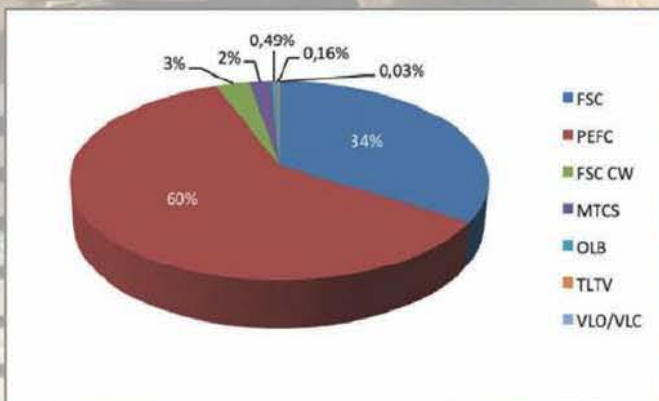
figuur 1

Herkomst tropisch hout

Maleisië heeft in 2011 met circa 40 procent het grootste aandeel in de levering van 'gezaagd tropisch loofhout' op de Nederlandse markt, gevolgd door Kameroen (22 procent), Indonesië (10,5 procent) en Brazilië (10 procent). 'Gezaagd tropisch loofhout' met certificaat (voor duurzaam bosbeheer) is echter voor het merendeel afkomstig uit Afrika, gevolgd door Zuidoost-Azië. MTCS (Malaysian Timber Certification System) is in Nederland niet als aantoonbaar duurzaam geaccepteerd en dus ook niet als zodanig in de marktmeting geclassificeerd. Er komt aanzienlijk minder aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout uit Zuid-Amerika.

Aantoonbaar legaal

Voor het bepalen van het marktaandeel 'aantoonbaar legaal' zijn in deze marktmeting naast de bos certificeringssystemen FSC, PEFC en MTCS ook alle bestaande legaliteitsverklaringen meegenomen. Op basis hiervan is vastgesteld dat 70 procent van het volume gezaagd hout en plaatmateriaal dat in 2011 op de Nederlandse markt werd gebracht als aantoonbaar legaal kan worden beschouwd. Als de producten ook moeten voldoen aan de inkoopcriteria van de Nederlandse overheid, ligt dit percentage met 67 procent iets lager. De rest van het volume is niet voorzien van een (erkend) duurzaamheidscertificaat of legaliteitsverklaring, maar mag daarmee niet automatisch illegaal verklaard worden. Zie ook figuur 2.

figuur 2

Papier en karton

De hoeveelheid papier en karton die in 2011 met een certificaat voor duurzaam bosbeheer op de Nederlandse markt is gebracht, bedraagt 1.011.000 ton. Op een totaal verbruik van

Duurzaam

Duurzaam, met betrekking tot hout en papier & karton, is in deze studie gedefinieerd als: aantoonbaar afkomstig uit bos dat gecertificeerd is volgens een systeem dat voldoet aan de inkoopcriteria van de Nederlandse overheid voor duurzaam hout (Timber Procurement Assessment System, TPAS). Tot nog toe zijn dat de certificeringssystemen FSC en PEFC, met uitzondering van MTCS.

FSC en PEFC

In 2011 was 64 procent van het volume aantoonbaar duurzaam gezaagd hout en plaatmateriaal op de Nederlandse markt voorzien van een PEFC-certificaat en was 36 procent hiervan FSC-gecertificeerd. Het marktaandeel ten opzichte van het totale volume komt hiermee voor PEFC uit op 42 procent en voor FSC op 23,7 procent.

3.085.800 ton komt dat overeen met een marktaandeel van 32,8 procent (23,9 procent FSC en 8,9 procent PEFC). Probo's vermoedt dat het marktaandeel duurzaam in werkelijkheid hoger ligt, omdat een aantal bedrijven alleen het volume met FSC- of PEFC-certificaat heeft opgegeven dat ook weer met certificaat is verkocht. Zij geven echter aan meer papier en karton met een FSC- of PEFC-certificaat te hebben ingekocht, maar zijn niet in staat deze hoeveelheid te kwantificeren.

Conclusie

De overheidsdoelstelling voor een duurzame houtmarkt in 2011 is ruimschoots gehaald. Dit is met name de verdienste van bedrijven die gezaagd hout, plaatmaterialen en papier en karton importeren en ook zonder marktverzoek zijn overgegaan tot het inkopen van aantoonbaar duurzaam geproduceerde producten. De hele houtketen kan dan ook trots zijn op dit resultaat.

Maar we zijn er nog niet. Binnen de productgroepen 'gezaagd tropisch loofhout' (en 'gezaagd gematigd loofhout') blijven de marktaandelen duurzaam nog sterk achter. Dit terwijl certificering van duurzaam bosbeheer vooral ook in het leven is geroepen om in de tropen een verschil te maken. Hier is dus nog veel werk te doen om het uiteindelijke doel van 100 procent aantoonbaar duurzaam geproduceerd te realiseren. Alleen dan kan de hout- en papiersector optimaal gebruikmaken van dat ene unieke selling point: hout is een zeer milieuvriendelijke grondstof, hernieuwbaar, milieuvriendelijk en vrijwel CO²-neutraal. Maar dan moet het wel aantoonbaar afkomstig zijn uit duurzaam beheerde bossen. ■